

Jaarverslag

2013

Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ADB Zeeland)

Algemeen

ADB Zeeland voorkomt en bestrijdt discriminatie in Zeeland. Alle gemeenten in Nederland hebben vanaf 2009 de verplichting zorg te dragen voor een voorziening waar hun burgers terecht kunnen voor advies en ondersteuning bij discriminatieklachten: de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (WGA). Het doel van de wet is dat burgers in iedere gemeente laagdrempelig, onafhankelijk en efficiënt advies en bijstand krijgen als zij zich gediscrimineerd voelen. In Zeeland hebben alle dertien gemeenten de uitvoering hiervan ondergebracht bij ADB Zeeland. ADB Zeeland voert de volgende taken uit:

- Uitvoering van klachtbehandeling en meldpuntfunctie;
- Registratie van klachten/meldingen en rapportage van deze klachten via de gemeenten naar het ministerie van BZK;
- Samenwerking met diverse organisaties op het gebied van preventie en voorlichting over discriminatie;
- Het volgen van ontwikkelingen in brede zin (op maatschappelijk, juridisch en politiek gebied) en deze vertalen naar de Zeeuwse situatie;
- Uitvoering van lid 4 Wet RO: *Aanwijzing discriminatie* door deelname aan het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO) met politie, gemeenten en justitie.

Meldpunt en klachtbehandeling

Het antidiscriminatiebureau neemt klachten en meldingen in behandeling. Niet alle bij het bureau ingediende klachten verwijzen naar daadwerkelijke strafrechtelijke discriminatiezaken. Alleen na nader onderzoek door een bevoegde instelling zoals de rechtbank of het College voor de Rechten van de Mens (voorheen de Commissie Gelijke Behandeling), is vast te stellen of er sprake is van een strafbaar feit. In de hierna genoemde cijfers is niet opgenomen of de klachten/meldingen wel of niet juridisch gegrond zijn. Uitgangspunt bij de registratie van de klachten is de door de melder ervaren discriminatie.

In 2012 heeft ADB Zeeland 130 klachten geregistreerd. Daarnaast zijn er 113 discriminatiezaken (gemeld bij Politie Zeeland) besproken in het Regionaal Discriminatie Overleg. In dit overleg participeren Politie Zeeland, ADB Zeeland en Justitie. Het doel is in 2013 de politiecijfers en de cijfers van ADB Zeeland van 2011 en 2012 in een gezamenlijke analyse van het discriminatieklimaat te vatten. Verreweg de meeste klachten in 2012 in Zeeland betreffen de gronden ras, handicap/chronische ziekte en leeftijd. De gemelde discriminatie vindt voornamelijk plaats op de arbeidsmarkt, bij collectieve voorzieningen (zorgaanbieders, overheid) en in de buurt/wijk.

Tabel 1 en Tabel 2 zijn overzichten van de nieuwe klachten per grond en terrein. Het totaal aantal klachten (130) wijkt af van het totaal aantal in Tabel 1(137) en Tabel 2 (138). Een klacht kan namelijk over discriminatie op meerdere gronden of terreinen gaan.

Tabel 1 Meldingen en klachten per discriminatiegrond in Zeeland

Discriminatiegrond	2008	2009	2010	2011	2012
Leeftijd*	40	25	66	8	12
Ras/afkomst	16	19	50	33	66
Handicap/chronische ziekte	5	19	13	19	14
Seksuele gerichtheid	4	12	4	6	9
Niet wettelijke gronden**	5	14	19	9	15
Godsdienst/levensovertuiging	1	10	14	7	8
Geslacht	3	9	12	14	9
Nationaliteit	4	7	11	5	2
Burgerlijke Staat	0	2	0	0	0
Politieke overtuiging	0	2	2	1	2
Arbeidscontract	2	0	0	0	0
Totaal	80	119	191	102	137

* Waarvan 38 (2008), 20 (2009) en 54 (2010) meldingen via screenen van vacatures.

** In de categorie 'niet wettelijk' zijn ook klachten over discriminatie op grond van uiterlijk meegenomen.

Een deel van de meldingen in 2010 (54) betreffen vacatures gescreend op het gebied van leeftijdsdiscriminatie door ADB Zeeland. In 2008 is dit project gestart om bedrijven te informeren over de wet gelijke behandeling leeftijd waarin het melden van leeftijd in vacatures verboden is. Per 1 januari 2011 zijn wij met dit project gestopt en gaan wij niet meer actief op zoek naar leeftijdsdiscriminatie. Het stopzetten van het project heeft voor ons tijdswinst opgeleverd welke wij hebben ingezet voor de kerntaak klachtbehandeling.

Tabel 2 Beleidsterrein van de discriminatieklachten

Beleidsterrein	2008	2009	2010	2011	2012
Arbeidsmarkt	45	38	103	26	47
Buurt /wijk	9	15	9	9	14
Collectieve voorziening	4	13	16	20	15
Commerciële dienstverlening	1	7	7	5	8
Onderwijs	6	7	13	12	9
Privésfeer	2	7	2	2	3
Horeca	1	6	2	2	2
Openbare ruimte	1	5	7	0	3
Huisvesting	1	4	4	5	10
Media /reclame	2	3	9	0	6
Sport en recreatie	2	3	3	3	11
Politie/OM		2	2	6	3
Overig	3	2	4	5	7
Totaal	77	112	181	95	138

Evaluatie van de klachtbehandeling

In 2009 is het bureau begonnen met het versturen van anonieme vragenlijsten aan cliënten na afsluiting van een klacht. In de loop der jaren hebben we gemerkt dat de formulieren steeds minder vaak teruggestuurd werden. In 2011 werd nog de helft van de formulieren ingevuld en geretourneerd, in 2012 was dat nog maar een kwart.

Omdat het aantal reacties zo laag is, zijn de uitkomsten van de evaluaties niet representatief. We zien dat degenen die reageren erg positief tot positief zijn over de aanpak van ADB Zeeland en mensen zouden doorverwijzen naar ons bureau. Zelf zouden ze in de toekomst nogmaals contact opnemen. In 2013 zullen we bekijken of we (in deze vorm) nog doorgaan met evalueren. Wellicht zou een online enquête meer respons opleveren.

Speerpunten van 2012

Jongerencampagne

Uit de jeugdmonitor Zeeland en uit cijfers van het RDO (jaarverslag 2009) komt naar voren dat relatief veel jongeren (slachtoffer en dader) betrokken zijn bij discriminatie. Op basis van dit signaal is ADB Zeeland gestart met een campagne specifiek gericht op jongeren. De campagne bestaat uit een theatervoorstelling met nabespreking, een website en posters. Op de website www.plaatsmijnietineenhokje.nl is het aantal voorstellingen in Zeeland te zien. In 2012 hebben leerlingen van elf scholen/schoollocaties de voorstelling van theatergroep Mindmix gezien. In oktober 2012 heeft Mindmix opgetreden voor jongeren uit de verschillende jongerenraden van gemeenten in Zeeland.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de leerlingen en docenten de campagne goed hebben ontvangen. De voorstelling wordt door 74% van de leerlingen als leuk ervaren. Bijna 80% van de leerlingen weet nu wat de gevolgen van discriminatie kunnen zijn en 50% geeft aan dat de voorstelling hen aan het denken heeft gezet. Quote van een leerling in een evaluatieformulier: *'Ik oordeel niet gelijk meer op uiterlijk en als ik bijvoorbeeld een turk zie lopen denk ik niet gelijk van oohh dat is een turk daar ga ik niet bij zitten...'*

Van de docenten vindt 76% dat de campagne een goede manier is om discriminatie bespreekbaar te maken. 59% van de docenten denkt dat de leerlingen zichzelf in de scènes van de voorstellingen herkennen. Docent: *'Het was een schot in de roos. Het was echt nodig! Nagesprekken gingen goed. We waren erg blij met de spelers. Voor herhaling vatbaar!'* De nabespreking van de campagne wordt als erg belangrijk gezien. Men begrijpt de overweging dat er geen leerkrachten bij zijn maar bij sommige leerlingen (bijvoorbeeld in het speciaal onderwijs) is het beter dat een leerkracht wel aanwezig is. In het vervolg wordt dit in overleg met de school bepaald. Voor het jaar 2013 zijn al zeven voorstellingen geboekt.

Regionaal Discriminatie Overleg

De Aanwijzing discriminatie stelt regels op omtrent de opsporing en vervolging van discriminatie. Onderdeel hiervan is de samenwerking en afstemming tussen het Justitie, het lokaal bestuur, politie en het Antidiscriminatiebureau. In 2012 zijn deze partijen twee keer bij elkaar gekomen om alle aangiftes en meldingen op gebied van discriminatie te bespreken. Eenmaal is er op strategisch niveau een bijeenkomst geweest. In het kader van de overgang naar de Nationale Politie hebben voorbereidingen plaatsgevonden. Deze zullen in 2013 verder vorm krijgen. In 2013 zal er een Criminaliteitsbeeld Analyse opgesteld worden over 2011 en 2012.

LHBT-project

ADB Zeeland neemt met de gemeenten Middelburg, Vlissingen en Goes deel aan een project van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om samen met Nederlandse gemeenten de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) te bevorderen. Op 5 oktober 2011 hebben de gemeenten Middelburg, Goes en Vlissingen een intentieverklaring ondertekend om hieraan mee te werken. Het ministerie van OCW stelt hiervoor een bedrag beschikbaar van maximaal € 20.000,- per jaar per gemeente gedurende een periode van drie jaar.

De drie Zeeuwse gemeenten hebben in samenspraak met de wethouders voor emancipatie de keuze gemaakt om het project te wijden aan 'LHBT-jongeren'. De reden hiervan is het alarmerende bericht van het Sociaal en Cultureel Planbureau, dat de helft van de onderzochte homojongeren zelfmoordgedachten heeft. 9% van de jongens en 16% van de meisjes heeft ook echt een zelfmoordpoging gedaan. Hoe meer anti homo-uitingen zij meemaken, hoe vaker zij aangeven zelfmoord te overwegen. Dit percentage ligt aanzienlijk hoger dan bij heterojongeren. In 2012 is gestart met interventies op scholen en het versterken van het sociale netwerk van LHBT jongeren. Meer informatie over het project is te vinden op de website van ADB Zeeland.

Voorlichting/ preventie onderwijs

Het doel is om het thema discriminatie in te bedden in het structurele voorlichtingsaanbod voor scholen. Om dit te bereiken werkt ADB Zeeland samen met verschillende organisaties in Zeeland. De gastlessen en het voorlichtingsmateriaal worden zoveel mogelijk in samenwerking met andere partijen aan de scholen aangeboden. Door het organiseren van deze onderwijsprojecten is er kans dat het geleerde zijn uitwerking heeft in de maatschappij. Hoe eerder jongeren op de hoogte zijn van de wetgeving en de negatieve gevolgen van discriminatie, hoe groter de kans dat zij zich er ook op latere leeftijd naar gedragen. In het volgende schema staat een overzicht van de projecten.

Lesmethode	Samenwerkingspartner	Regio	Status
Gastlessen door voorlichter ADB Zeeland Basisschool	Preventie4U	Zeeuws Vlaanderen	In 2012 zijn 4 basisscholen bezocht
Leskist voor groep 5/6 Basisschool	Hogeschool Zeeland	Zeeland	In 2012 getest en geëvalueerd. In 2013 drukwerk verzorgen en uitzetten op scholen.
Kunstproject voor groep 7/8 basisschool	Cultuureducatie	Oosterschelderegio	In 2012 is het project aangeboden aan een beperkt aantal scholen. In 2013 zal het in heel Zeeland uitgezet worden.
Basisonderwijsproject [ÉÉN] 'Gelijke behandeling voor iedereen'		Zeeland	Samenwerking met het onderwijsbureau is gestopt. In 2013 moet duidelijk worden of en hoe het project wordt voortgezet.
Gastlessen basisschool <i>Digipesten en discriminatie en Graffiti en discriminatie</i>	Halt Zuid West Nederland	Gemeente Goes	De gastlessen worden i.v.m. organisatorische redenen niet voortgezet binnen Halt Zuid West Nederland

(1). Rapport *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*. Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2010.